

RECENZJA

**dorobku naukowego dr Lukasz Perlikowskiego
ubiegającego się o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych
w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.**

Niniejsza recenzja została przygotowana w celu przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr Lukasz Perlikowskiego, wszczętego w dniu 9 kwietnia 2024 r., w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.

INFORMACJE O KANDYDACIE

Pod względem wykształcenia kandydat spełnia przesłanki: po studiach licencjatu i magistra ukończył studia doktoranckie w zakresie nauk o polityce na Wydziale Politologii i Studiów Międzynarodowych UMK w 2017 roku na podstawie dysertacji *Pluralizm racjonalności i racjonalność pluralizmu w świetle idei demokracji deliberytywnej* pod kierownictwem prof. Bartyzela. Na tej samej uczelni (WPSM UMK) zajmował i zajmuje kolejno stanowiska adiunkta, asystenta i kierownika zakładu.

PRZEDSTAWIONE DO OCENY OSIĄGNIĘCIE NAUKOWE

Habilitant wskazał dwa osiągnięcia naukowe:

- 1) Monografia naukowa *Teoretyczne opracowanie podstaw badania stabilności*

politycznej; i

- 2) 5 artykułom opublikowanych w czasopismach naukowych i połączonych tematycznie pod tytułem *Aplikacja teorii stabilności politycznej do studiów empirycznych*.

Wspólnym mianownikiem tekstów jest oczywiście temat – wielowymiarowe badanie stabilności politycznej. Pierwszy tekst zawiera głównie uwagi teoretyczne na ten temat, w drugim przypadku habilitant skupił się na zastosowaniu do konkretnych systemów politycznych, oraz ich porównanie.

Ad 1) Jako główny problem badawczy habilitant definiuje: *Jakiego rodzaju możliwe stany rzeczy są desygnatami pojęcia stabilności politycznej w rozważaniach na poziomie teoretycznym?*

Habilitant też formuluje hipotezę: *Desygnatami pojęcia stabilności politycznej są konfiguracje podmiotów i przedmiotów stabilizowania politycznego warunkowane przez dwie główne dychotomie założeniowe: pojmowanie stabilności jako elastyczności lub jako niezmienności oraz pojmowanie stabilności w wymiarze fenomenologicznym lub z perspektywy potencjalności.*

Monografia, poza wstępem i wnioskami, podzielona jest na sześć rozdziałów: *Podstawy myślenia o stabilności politycznej; Stabilność polityczna w ujęciu systemowym; Ontologia stabilności politycznej; Stabilizacyjne procesy decydowania politycznego; Konfiguracje stabilności politycznej; Paradoks stabilności politycznej.*

Habilitant w monografii akceptuje perspektywę systemową i zadaje sobie pytanie, jakie obiekty mogą stanowić podmioty i przedmioty stabilności politycznej. Metodologicznie

habilitant preferuje analize systemowa.

W opinii recenzenta monografia stanowi solidny, kompleksowy, rzetelny i ugruntowany wkład w aktualne badania w danej dziedzinie. Uwzględnia różne paradygmaty badawcze, chociaż niektóre wyraźnie preferuje. Zajmuje się zarówno podejściami klasycznymi (bardzo szeroko), jak i podejściami typowymi dla współczesnej politologii.

Recenzent ma trzy zasadnicze uwagi do tekstu. Przede wszystkim recenzent podkreśla umiejętność oddzielenia przez habilitanta problematyki stabilności politycznej od klasycznego poziomu badawczego badania reżimów politycznych, czyli demokracji i niedemokracji. Recenzent uważa tę decyzję analityczną za właściwą, umożliwiającą wnikliwą analizę problemu stabilności politycznej bez wpływu rodzaju reżimu politycznego.

Druga uwaga nie jest stoprocentowo krytyczna, ma raczej charakter rekomendacji lub może być postrzegana jako pytanie do debaty w czasie obrony. Pytanie dotyczy faktu, że tekst nie odzwierciedla obecnie niezwykle intensywnie dyskutowanego tematu polaryzacji, który stanowi zjawisko odwrotne, antytezę koncepcji stabilności. A tak recenzentowi się wydaje, że na poziomie badań nad stabilnością zainteresowanie tendencją odwrotną, oprócz dostarczenia zarówno szerokiego materiału empirycznego, jak i odpowiadającej mu refleksji teoretycznej, miałoby sens i dostarczyłoby wielu inspiracji.

Uwaga trzecia stanowi odpowiedź na wstępny opis metody prezentowanej pracy. Zdaniem recenzenta formułowanie hipotezy jest niepotrzebne, monografia nie pracuje z aparatem metodologicznym, który pozwalałby na rzeczywistą weryfikację lub wręcz przeciwnie, falsyfikację hipotezy.

Ad 2) Jako główny problem badawczy habilitant definiuje: *Jakimi mechanizmami stabilności odznaczają się systemy polityczne, funkcjonujące w ramach: prymatu legislatywy; prymatu judykatury oraz prymatu egzekutywy?*

Habilitant też formułuje hipotezę: *Stabilizowanie systemów politycznych, które polegają na decydowaniu o wyjątku od norm prawnych lub społecznych w trybie ciągłym jest kluczowym mechanizmem stabilności, którego kontrola ustala jednocześnie instytucje stanowiące homeostat danego systemu politycznego. Samo pełnienie funkcji homeostatu nie oznacza jednocześnie skutecznego utrzymywania stabilności politycznej w dłuższym wymiarze czasowym.*

Pięć tekstów łączy w sobie zastosowanie pojęcia stabilności (Izrael, Wielka Brytania) z teoretyczną analizą pojęcia stabilności, obejmującą też jej interdyscyplinarną konfrontację (nauki o bezpieczeństwie). W dwóch przypadkach są to artykuły posiadające pełne autorstwo habilitanta, w trzech przypadkach teksty mają jednego współautora.

Ogólnie można powiedzieć, że wszystkie teksty łączy temat, posiadają odpowiedni poziom akademicki, poruszają oryginalną tematykę, pracują z odpowiednim aparatem metodologicznym i odpowiednią literaturą wtórną. Uwaga dotycząca niepotrzebnego sformułowania hipotezy została już sformułowana powyżej w opinii, tutaj jest ponownie w pełni aktualna, wg recenzenta.

OSIAGNIĘCIA NAUKOWE GENERALNIE

W swoim wykazie działalności naukowej habilitant dokumentuje publikację 4 monografii,

12 rozdziałów w monografiach oraz 28 artykułów w czasopiśmie recenzowanych, habilitant był też jednym z redaktorów 3 monografii naukowych. Habilitant wypowiadał się dalej na 9 konferencjach zagranicznych (w tym organizowanych przez prestiżowe uczelnie, np. Oxford) oraz na dużej liczbie konferencji organizowanych w Polsce. W zakresie działań projektowych był wykonawcą 1 grantu i członkiem zespołu terenowego 1 projektu. Odbył 4 staże zagraniczne. Jak interpretować te dane?

Statystycznie, zdaniem recenzenta, są to dane w pełni spełniające oczekiwania w ramach postępowania habilitacyjnego. Patrząc przez pryzmat jakości tekstów, recenzent również uważa, że zdecydowana większość ma charakter akademicki, jest oryginalna, użyteczna, formułuje atrakcyjne tematy i wnosi nową wiedzę do bieżących debat z zakresu porównawczych nauk politycznych.

Pomimo tych pozytywnych uwag należy jednak sformułować jeden bardzo widoczny fakt, o którym należy wspomnieć i być przedmiotem dyskusji krytycznej w trakcie obrony. Spośród wszystkich opublikowanych tekstów habilitacyjnych jedynie 2 teksty ukazały się poza granicami Polski! To jeden artykuł w macedońskim czasopiśmie (Intl Journal of Science and Arts - IDEA) i jeden rozdział w monografii w brytyjskim wydawnictwie Brill. I to wszystko...

Choć recenzent, nawet jako obcokrajowiec, dobrze zna metody ewaluacji nauki w Polsce i też szanuje szeroki polski „rynek” akademicki, co w obu przypadkach są niewątpliwie „dobre” powody, dla których habilitant skupił się na publikowaniu „w domu”, podane statystyki są po prostu niemalże nie do wiary. Jednocześnie habilitant zajmuje się zagadnieniami w pełni zgodnymi z ogólnymi trendami europejskiej / światowej politologii. Nie są to tematy, o których można powiedzieć, że reprezentują jakkolwiek

polską specyfikę, co by komplikowało ich prezentację na forum międzynarodowym. Świadczy o tym przecież także wystarczająca aktywność konferencyjna habilitacji za granicą.

Reasumując – recenzent nie chce sankcjonować habilitanta za aspekt, z którym recenzent spotkał się już w Polsce w kilku postępowaniach akademickich. Chodzi raczej o ponowne otwarcie debaty na ten temat, po prostu szukać odpowiedzi na pytanie, czy jest to dobrze, czy to jest normalne.

Recenzent czysto formalnie dodaje, że właściwe byłoby, gdyby w wykazie publikacji wymieniono także ewentualnych współautorów poszczególnych tekstów oraz podano procent autorstwa. Recenzentowi wydaje się to jako standardową informacją.

DZIAŁALNOŚĆ DYDAKTYCZNA

W materiałach, które otrzymał recenzent, nie było danych, na podstawie których można byłoby ocenić lub skomentować działalność dydaktyczną habilitanta. Recenzentowi wydaje się ten fakt dziwny, ocena kompetencji dydaktycznych bywa standardową częścią postępowania habilitacyjnego. Wyjątkiem jest dokument potwierdzający, że habilitant był promotorem najlepszej pracy dyplomowej.

DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACYJNA

Biorąc pod uwagę kwestie organizacyjne związane z aktywnością na uczelni, Pan dr Perlikowski może pochwalić się faktem, że był członkiem rady programowej dwóch

konferencji międzynarodowych organizowanych przez Uniwersytet w Skopje w Macedonii. Habilitant jest członkiem zwykłym PTNP i redaktorem naczelnym czasopisma Dialogi Polityczne. Dr Perlikowski brał także udział jako ekspert ds. jakości kształcenia w realizacji dwóch programów europejskich i był pełnomocnikiem dziekana ds. mobilności na Wydziale, opiekunem studentów itd.

Reasumując, przedstawione dane bez problemu potwierdzają, że kandydat posiada odpowiednie doświadczenie w codziennym funkcjonowaniu instytucji akademickich, czy też gminy akademickiej jako takiej.

KONKLUZJE

Biorąc pod uwagę wymienione powyżej spostrzeżenia i oceny dotyczące dorobku naukowego przedstawionego przez habilitanta, oraz jego aktywność organizacyjną, stwierdzam, że **Pan dr. Lukasz Perlikowski spełnia wymogi określone w artykule 219 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r.**

Przedstawione osiągnięcia naukowe stanowią wkład w rozwój dyscypliny nauki o polityce i administracji i dr Perlikowski wykazuje się istotną aktywnością naukową.

Podsumowując, **popieram wniosek dr. Lukasz Perlikowskiego o nadanie stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce i administracji.**

Vyškov, Czechy, 14 czerwca 2024 r

Prof. Jan Holzer, Ph.D.

